

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*



ПОЛТАВА 2024



УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 28-29 березня 2024 р. Полтава, 2024. 1294 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: **КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: **ЛЕГА ОЛЬГА** – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ГУЦАЛЕНКО ЛЮБОВ - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів та природокористування України

ДУБІНІНА МАРИНА - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ХОМИН ПЕТРО – д.е.н., професор, професор кафедри обліку та аудиту Тернопільського національного університету ім. Івана Пулюя

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ЗОЛЯ СВІТЛАНА - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

СКИБА ГАННА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового Інституту управління, економіки та бізнесу «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2024

© Кафедра обліку і оподаткування, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024



БАРАБАШ ЛЕСЯ, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Уманський національний університет садівництва, м. Умань

ПОДАТКОВА РЕФОРМА ПОВОЄННОГО ЧАСУ: ДОСВІД ЯПОНІЇ

Одним з найяскравіших прикладів повоєнної відбудови після поразки 1945 року є Японія. «Японське економічне диво» стало результатом рішучих дій уряду, наполегливості нації і відповідальних спільних дій. Одним з векторів згаданого наслідку стала реформа податкової системи.

До Другої світової війни економічна система Японії характеризувалася кількома ключовими особливостями. Першою і основною з них був державний капіталізм, за якого ключову роль у керуванні економічною діяльністю відігравав уряд шляхом втручання в економіку через промислове планування, субсидії та регулювання, часто за рахунок індивідуальних свобод і принципів вільного ринку.

Автентична особливість Японії того часу – дзайбацу: великі сімейні конгломерати, що домінували в багатьох секторах економіки, що володіли потужною економічною силою та впливом, контролюючи такі ключові галузі, як банківська справа, виробництво та торгівля.

Ще однією знаковою рисою був аграрний тип економіки, адже її основу становило сільське господарство. Однак землеволодіння було зосереджено в руках небагатьох заможних землевласників, що призвело до нерівності у багатстві та доходах. Тобто спостерігалася не лише критична соціальна нерівність, а й соціальна несправедливість.

Наступні дві ознаки – експортно-орієнтований розвиток й обмежена зовнішня торгівля. Відповідно першого, провадилася стратегія індустріалізації, орієнтованої на експорт, тобто домінування виробництва товарів для зовнішніх ринків. Це сприяло економічному зростанню шляхом створення резервів іноземної валюти та стимулювання промислового розвитку. Окремо підтримувалася обмежувальна торговельна політика, встановлюючи високі тарифи та імпорتنі квоти, щоб захистити національну промисловість від іноземної конкуренції.

На завершення кола прикметних ознак слід додати ще дві: контроль за працею та значні військові витрати. Так, уряд Японії жорстко регулював трудові відносини, щоб підтримувати соціальну стабільність і запобігати робочим заворушенням. Водночас лівова частина економічних ресурсів Японії була спрямована на військові витрати, особливо в умовах загострення напруженості напередодні Другої світової війни [1].

Повоєнна відбудова та розвиток Японії відрізнявся від звичного устрою й ознаменувався реформами у наступних сферах:

- запровадження податку на прибуток: на початкових етапах він був відносно простим і прогресивними, оскільки особи з вищими доходами оподатковувалися за вищими ставками.

- реформа корпоративного оподаткування. Її «родзинкою» стало зниження



ставок корпоративного податку та запровадження стимулів для бізнесу в площині інвестування у дослідження та розробки.

- податок на додану вартість. Його було запроваджено у 1989 році у формі податку на споживання. Метою стала необхідність диверсифікації джерел доходів і зменшення залежності від податку на прибуток.

- місцеве оподаткування. Наразі в Японії діє система подвійного оподаткування, за якої державні та місцеві органи влади мають повноваження стягувати податки. При цьому місцеві органи влади мають повне право встановлювати різні податки.

- міжнародне оподаткування. Для запобігання подвійному оподаткуванню, сприяння транскордонній торгівлі та залучення інвестицій Японія уклала податкові угоди з багатьма країнами, що регулювали такі питання, як оподаткування іноземних доходів та обмін податковою інформацією між країнами.

- податкове адміністрування та дотримання законодавства. Одними з найрезультативніших вкладень Японії стали інвестиції у модернізацію податкового адміністрування та покращення дотримання податкового законодавства за допомогою таких заходів, як електронне подання декларацій, податкові перевірки та заходи проти ухилення від сплати податків [2–4].

Окремою проблемою Японії того часу можна було вважати питання старіння населення. Їх наслідком стало скорочення обсягу робочої сили. У відповідь уряд країни використав такі заходи податкової політики, як підвищення ставки податку на споживання та реформування внесків на соціальне страхування.

Загалом протягом багатьох років Японія впроваджувала різні податкові реформи у відповідь на економічні виклики, такі як дефляція та стагнація. І всі вони були спрямовані на стимулювання економічного зростання, залучення інвестицій та усунення бюджетного дефіциту.

Список використаних джерел:

1. Gao, Bai (2001) Japan's Economic Dilemma: The Institutional Origins of Prosperity and Stagnation. *Cambridge University Press*, 2001. 300 p.
2. Tsunekawa, Koji (2019) Japanese Tax System: Recent Trends and Structural Issues. OECD Taxation Working Papers, № 44, OECD Publishing, Paris, 2019.
3. Yoshida, Yutaka (2013) Tax Reform in Japan. In *Taxation in Japan*, edited by Kenneth J. M. Maclean, 243–280. New York: Routledge, 2013.
4. Zucman, Gabriel, and Emmanuel Saez (2015) The Distribution of US and World Income. In *Handbook of Income Distribution*, edited by Anthony B. Atkinson and Francois Bourguignon, 1323–1393. Amsterdam: Elsevier, 2015.



ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ, АУДИТ	
Акімова Наталія, Наумова Тетяна <i>Теоретичне обґрунтування формування моделі інформаційної обліково-податкової системи.....</i>	10
Бабич Ірина <i>Науковий керівник - Татаринцева Юлія</i> <i>Прибуток підприємства: аналіз його формування та використання.....</i>	13
Бежевець Яна, Шинкаренко Олександра <i>Науковий керівник – Гайдучок Тетяна</i> <i>Сучасні аспекти обліку оплати праці працівників підприємств в умовах сьогодення: проблеми, тенденції та перспективи.....</i>	15
Безверхий Костянтин <i>Звітність про сталий розвиток: особливості аудиту в Бразилії.....</i>	18
Бєслятюк Марія, Стець Ангеліна <i>Науковий керівник - Кудельський Віталій</i> <i>Витрати виробництва: їх види та призначення.....</i>	21
Бешлей Богдан <i>Науковий керівник – Мулик Тетяна</i> <i>Особливості обліку витрат збутової діяльності дистриб'юторських підприємств.....</i>	23
Богаєнко Олександр <i>Науковий керівник – Канцедал Наталія</i> <i>Етапи діагностики економічної безпеки підприємства: систематизація поглядів</i>	26
Брік Світлана <i>Забезпечення достатніх гарантій та уникнення ризиків в системі внутрішнього фінансового контролю.....</i>	29
Велічко Руслан <i>Науковий керівник – Дугар Тетяна</i> <i>Об'єкт звітності «сукупний дохід»: труднощі ідентифікації у обліку.....</i>	31
Гринь Валентина <i>Особливості нарахування амортизації в умовах воєнного стану.....</i>	33
Грубіч Ніколь <i>Науковий керівник – Мокієнко Тетяна</i> <i>Санкції за порушення в сфері державних закупівель.....</i>	36
Гузенко Олена <i>Оцінка впливу воєнних дій в Україні на проведення аудиторської діяльності.....</i>	39
Гуцаленко Любов <i>Вплив інновацій на фінансовий стан підприємства в умовах кризи.....</i>	42



Юр'єва Ірина <i>Діагностика податкових ризиків підприємства в антикризовому управлінні та економічній безпеці підприємств.....</i>	366
4. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ	
Андрос Світлана <i>Кредитні ризики та їх наслідки у взаємовідносинах між банком та аграрним підприємством.....</i>	369
Антонюкова Ллія <i>Науковий керівник – Лопатовська Оксана</i> <i>Нормативно-правове підґрунтя депозитних операцій комерційних банків України.....</i>	372
Барабаш Леся <i>Податкова реформа повоєнного часу: досвід Японії.....</i>	375
Беновська Ллія <i>Роль державних видатків в економічному зростанні територій: фактор війни ...</i>	377
Білоєнко Злата <i>Науковий керівник – Ачкасова Світлана</i> <i>Особливості організації пасивних операцій банку.....</i>	380
Блиновська Софія <i>Науковий керівник – Рац Ольга</i> <i>Шляхи удосконалення депозитної політики банку.....</i>	383
Болтобаєв Олег, Безус Олександр, Яковенко Сергій, Маркевич Вероніка <i>Науковий керівник – Дроботя Яна</i> <i>Бюджетування як основа формування фінансових ресурсів підприємства та зміцнення його фінансового стану.....</i>	386
Бугель Юлія <i>Митний контроль в системі забезпечення фінансової безпеки держави.....</i>	388
Ваць Олександр, Мазніченко Данило, Кгаєвська Владислава, Сливка Юрій <i>Науковий керівник – Дроботя Яна</i> <i>Прибуток як основа покращення фінансового стану підприємства, його стійкості та безпеки.....</i>	391
Величко Анастасія <i>Науковий керівник – Терешко Юлія</i> <i>Розвиток системи недержавного пенсійного забезпечення в сучасних умовах.....</i>	393
Ганзюк Світлана, Полова Анжела <i>Цифровізація ринку фінансових послуг.....</i>	396
Герасимчук Валерій <i>Науковий керівник – Олександренко Ірина</i> <i>Форми фінансового забезпечення діяльності підприємств малого бізнесу.....</i>	399



Наукове видання

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

28 – 29 березня 2024 р.

м. Полтава

Відповідальна за випуск, головний редактор: Лега О. В., к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка: Лега О. В., к.е.н., доцент, професор кафедри
обліку і оподаткування

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за
підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних,
галузевої термінології, інших відомостей.

